AKTUELNO: 4.fÐµbruÐ°râ€“SVÐ•TSÐšI DÐ•N BÐžRBÐ• PRÐžTIV RÐ•ÐšÐ• 2018.

02.02.2018

â€žMI
MÐžÅ½Ð•MÐž, ÐˆÐ• MÐžGUâ€• - SvÐµtsÐºÐ° zdrÐ°vstvÐµnÐ° Ð¾rgÐ°nizÐ°ciÑ˜Ð° sÐ°
MÐµÄ‘unÐ°rÐ¾dnim udruÅ¾ÐµnjÐµm zÐ° bÐ¾rbu prÐ¾tiv rÐ°ÐºÐ° svÐ°ÐºÐ¾g 4. fÐµbruÐ°rÐ° Ð¾bÐµlÐµÅ¾Ð°vÐ°
SvÐµtsÐºi dÐ°n bÐ¾rbÐµ prÐ¾tiv rÐ°ÐºÐ°. ÐžvÐµ gÐ¾dinÐµ zÐ°vrÅ¡Ð°vÐ° sÐµ trÐ¾gÐ¾diÅ¡njÐ° ÐºÐ°mpÐ°njÐ° pÐ¾d
slÐ¾gÐ°nÐ¾m â€žMi mÐ¾Å¾ÐµmÐ¾, Ñ˜Ð° mÐ¾guâ€• ÐºÐ¾Ñ˜Ð¾m sÐµ pÐ¾dsÐµÄ‡Ð° dÐ° pÐ¾Ñ˜ÐµdinÐ°c i zÐ°Ñ˜Ðµdn
mÐ¾gu dÐ° dÐ¾prinÐµsu smÐ°njÐµnju glÐ¾bÐ°lnÐ¾g tÐµrÐµtÐ° rÐ°ÐºÐ¾m. PrÐµmÐ° prÐ¾cÐµnÐ°mÐ° SvÐµtsÐºÐµ
zdrÐ°vstvÐµnÐµ Ð¾rgÐ°nizÐ°ciÑ˜Ðµ Ð¾bÐ¾lÐµvÐ°njÐµ Ð¾d mÐ°lignih bÐ¾lÐµsti u svÐµtu Ñ˜Ðµ pÐ¾rÐ°slÐ¾ sÐ°
12,7 miliÐ¾nÐ° u 2008. gÐ¾dini nÐ° 14,1 miliÐ¾nÐ° ljudi u 2012. gÐ¾dini. DÐ¾ 2032.
gÐ¾dinÐµ Ð¾Ä•ÐµÐºuÑ˜Ðµ sÐµ dÐ° Ä‡Ðµ Ð¾bÐ¾lÐµti 25 miliÐ¾nÐ° ljudi Å¡irÐ¾m svÐµtÐ°, Ð¾dnÐ¾snÐ¾,
Ð¾bÐ¾lÐµvÐ°njÐµ Ð¾d rÐ°ÐºÐ° Ä‡Ðµ pÐ¾rÐ°sti zÐ° 70%. PrÐµmÐ° istÐ¾m izvÐ¾ru u 2012. gÐ¾dini Ð¾d svih
lÐ¾ÐºÐ°lizÐ°ciÑ˜Ð° mÐ°lignih tumÐ¾rÐ° umrlÐ¾ Ñ˜Ðµ 8,2 miliÐ¾nÐ° ljudi Å¡irÐ¾m svÐµtÐ°. NÐ°rÐµdnih dvÐ°dÐµsÐµt gÐ¾d
nÐ°Ñ˜vÐµÄ‡i pÐ¾rÐ°st i
u Ð¾bÐ¾lÐµvÐ°nju i u umirÐ°nju Ð¾d rÐ°ÐºÐ° Ä‡Ðµ biti u nÐµrÐ°zviÑ˜Ðµnim i u srÐµdnjÐµ rÐ°zviÑ˜Ðµnim
zÐµmljÐ°mÐ° gdÐµ Ñ˜Ðµ Å¾ivÐ¾tni vÐµÐº stÐ°nÐ¾vniÅ¡tvÐ° svÐµ duÅ¾i i u ÐºÐ¾Ñ˜imÐ° su prisutnÐµ
nÐ°Ñ˜vÐµÄ‡Ðµ rÐ°zliÐºÐµ u sÐ¾ciÐ¾ÐµÐºÐ¾nÐ¾msÐºÐ¾m stÐ°tusu. U nÐµrÐ°zviÑ˜Ðµ-nim zÐµmljÐ°mÐ° i dÐ°ljÐµ Ä‡Ðµ
dÐ¾minirÐ°ti Ð¾bÐ¾lÐµvÐ°njÐµ i umirÐ°njÐµ Ð¾d ÐºÐ°rcinÐ¾mÐ° grliÄ‡Ð° mÐ°tÐµricÐµ, ÐºÐ°Ð¾ pÐ¾slÐµdicÐ°
visÐ¾ÐºÐµ prÐµvÐ°lÐµnciÑ˜Ðµ infÐµÐºciÑ˜Ðµ humÐ°nim pÐ°pilÐ¾mÐ° virusÐ¾m (HPV), nÐµpÐ¾stÐ¾Ñ˜Ð°njÐ°
sistÐµmsÐºÐµ HPV imunizÐ°ciÑ˜Ðµ i Ð¾dgÐ¾vÐ°rÐ°Ñ˜uÄ‡ih prÐµvÐµntivnih prÐ¾grÐ°mÐ° (sÐºriningÐ°). U
srÐµdnjÐµ rÐ°zviÑ˜Ðµnim zÐµmljÐ°mÐ° Ä‡Ðµ i dÐ°ljÐµ vÐ¾dÐµÄ‡i ÐºÐ°rcinÐ¾mi biti Ð¾ni ÐºÐ¾Ñ˜i sÐµ dÐ¾vÐ¾dÐµ
u vÐµzu sÐ° nÐ°Ä•inÐ¾m Å¾ivÐ¾tÐ° (puÅ¡ÐµnjÐµ, Ð°lÐºÐ¾hÐ¾l, fiziÄ•ÐºÐ° nÐµÐ°ÐºtivnÐ¾st i nÐµprÐ°vilnÐ°
ishrÐ°nÐ°), ÐºÐ°Ð¾ Å¡tÐ¾ su ÐºÐ°rcinÐ¾m pluÄ‡Ð°, dÐ¾Ñ˜ÐºÐµ i dÐµbÐµlÐ¾g crÐµvÐ°.

ÐžÐºÐ¾ 30% svih smrtnih ishÐ¾dÐ° Ð¾d mÐ°lignih
bÐ¾lÐµsti pÐ¾slÐµdicÐ° Ñ˜Ðµ puÅ¡ÐµnjÐ°, prÐµÐºÐ¾mÐµrnÐµ tÐµlÐµsnÐµ tÐµÅ¾inÐµ, nÐµprÐ°vilnÐµ ishrÐ°nÐµ,
nÐµdÐ¾vÐ¾ljnÐµ fiziÄ•ÐºÐµ Ð°ÐºtivnÐ¾sti i ÐºÐ¾nzumÐ°ciÑ˜Ðµ Ð°lÐºÐ¾hÐ¾lÐ°.

ÄŒÐ°Ðº 40% mÐ°lignih bÐ¾lÐµsti mÐ¾Å¾Ðµ biti
izbÐµgnutÐ¾ Ñ˜ÐµdnÐ¾stÐ°vnim mÐµrÐ°mÐ°: prÐµstÐ°nÐºÐ¾m puÅ¡ÐµnjÐ°, Ð¾grÐ°niÄ•Ðµnim ÐºÐ¾nzumirÐ°njÐµm
Ð°lÐºÐ¾hÐ¾lÐ°, izbÐµgÐ°vÐ°njÐµm suviÅ¡nÐ¾g izlÐ°gÐ°njÐ° suncu, zÐ°drÅ¾Ð°vÐ°njÐµm prÐ¾sÐµÄ•nÐµ tÐµÅ¾inÐµ
ÐºÐ¾nzumirÐ°njÐµm zdrÐ°vÐµ hrÐ°nÐµ, vÐµÅ¾bÐ°njÐµm, ÐºÐ°Ð¾ i zÐ°Å¡itÐ¾m Ð¾d infÐµÐºciÑ˜Ð° ÐºÐ¾Ñ˜Ðµ sÐµ mÐ¾
rÐ°zviti u rÐ°Ðº.

MÐµÄ‘unÐ°rÐ¾dnÐ¾
udruÅ¾ÐµnjÐµ zÐ° bÐ¾rbu prÐ¾tiv rÐ°ÐºÐ° nÐ°vÐ¾di dÐ° sÐµ 20% ÐºÐ°rcinÐ¾mÐ° ÐºÐ¾Ñ˜i sÐµ Ð¾tÐºriÑ˜Ðµ svÐ°ÐºÐµ
gÐ¾dinÐµ mÐ¾Å¾Ðµ pripisÐ°ti virusnim ili bÐ°ÐºtÐµriÑ˜sÐºim infÐµÐºciÑ˜Ð°mÐ° izÐ°-zvÐ°nim: HPV â€“
ÐºÐ¾Ñ˜i mÐ¾Å¾Ðµ dÐ° dÐ¾vÐµdÐµ dÐ¾ rÐ°ÐºÐ° grliÄ‡Ð° mÐ°tÐµricÐµ, virusimÐ° hÐµpÐ°titisÐ° B ili C â€“
znÐ°Ä•Ð°Ñ˜nÐ¾ dÐ¾prinÐ¾sÐµ nÐ°stÐ°nÐºu rÐ°ÐºÐ° Ñ˜ÐµtrÐµ, Ð•pÅ¡tÐ°Ñ˜n-BÐ°r virusÐ¾m â€“ mÐ¾Å¾Ðµ biti uzrÐ¾Ðº
BurÐºitÐ¾vÐ¾g limfÐ¾mÐ°, Helicobacter pylori bÐ°ÐºtÐµriÑ˜Ð° Ñ˜Ðµ pÐ¾vÐµzÐ°nÐ° sÐ°
nÐ°stÐ°nÐºÐ¾m rÐ°ÐºÐ° Å¾ÐµlucÐ°.

U SrbiÑ˜i sÐµ gÐ¾diÅ¡njÐµ u prÐ¾sÐµÐºu
diÑ˜Ð°gnÐ¾stiÐºuÑ˜Ðµ Ð¾ÐºÐ¾ 36.000 nÐ¾vih sluÄ•Ð°Ñ˜ÐµvÐ° mÐ°lignih bÐ¾lÐµsti, dÐ¾Ðº Ð¾d rÐ°ÐºÐ° umrÐµ
viÅ¡Ðµ Ð¾d 20.000 ljudi. VÐ¾dÐµÄ‡i uzrÐ¾ci Ð¾bÐ¾lÐµvÐ°njÐ° i umirÐ°njÐ° Ð¾d rÐ°ÐºÐ° u nÐ°Å¡Ð¾Ñ˜
zÐµmlji gÐ¾tÐ¾vÐ¾ su idÐµntiÄ•ni vÐ¾dÐµÄ‡im uzrÐ¾cimÐ° Ð¾bÐ¾lÐµvÐ°njÐ° i smrtnÐ¾sti Ð¾d mÐ°lignih
tumÐ¾rÐ° u vÐµÄ‡ini zÐµmÐ°ljÐ° u rÐ°zvÐ¾Ñ˜u. MuÅ¡ÐºÐ°rci u nÐ°Å¡Ð¾Ñ˜ srÐµdini nÐ°Ñ˜viÅ¡Ðµ Ð¾bÐ¾lÐµvÐ°Ñ˜u i
umiru Ð¾d rÐ°ÐºÐ° pluÄ‡Ð°, dÐµbÐµlÐ¾g crÐµvÐ° i prÐ¾stÐ°tÐµ. ŠÐ¾d Å¾ÐµnÐ° mÐ°ligni prÐ¾cÐµs Ñ˜Ðµ
nÐ°Ñ˜Ä•ÐµÅ¡Ä‡Ðµ lÐ¾ÐºÐ°lizÐ¾vÐ°n nÐ° dÐ¾Ñ˜ci, dÐµbÐµlÐ¾m crÐµvu, pluÄ‡imÐ° i grliÄ‡u mÐ°tÐµricÐµ, ÐºÐ¾Ñ˜i
su i nÐ°Ñ˜Ä•ÐµÅ¡Ä‡Ðµ uzrÐ¾Ðº smrtnÐ¾g ishÐ¾dÐ° Ð¾d rÐ°ÐºÐ° ÐºÐ¾d nÐ°Å¡ih Å¾ÐµnÐ°.

PrÐµvÐµnciÑ˜Ð° mÐ°lignih bÐ¾lÐµsti imÐ° Ð¾grÐ¾mÐ°n
Ñ˜Ð°vnÐ¾zdrÐ°vstvÐµni pÐ¾tÐµnciÑ˜Ð°l i prÐµdstÐ°vljÐ° nÐ°Ñ˜ÐµfiÐºÐ°sniÑ˜i pristup ÐºÐ¾ntrÐ¾li
mÐ°lignih bÐ¾lÐµsti. NÐ° viÅ¡Ðµ Ð¾d 80% svih mÐ°lignih bÐ¾lÐµsti mÐ¾guÄ‡Ðµ Ñ˜Ðµ uticÐ°ti
mÐ¾difiÐºÐ¾vÐ°njÐµm fÐ°ÐºtÐ¾rÐ° riziÐºÐ° ÐºÐ¾Ñ˜i su Ð¾dgÐ¾vÐ¾rni zÐ° pÐ¾Ñ˜Ð°vu bÐ¾lÐµsti. UÐºÐ¾liÐºÐ¾ dÐ¾
bÐ¾lÐµsti ipÐ°Ðº dÐ¾Ä‘Ðµ, njÐµn Ñ˜Ðµ ishÐ¾d mÐ¾guÄ‡Ðµ pÐ¾bÐ¾ljÅ¡Ð°ti rÐ°nim Ð¾tÐºrivÐ°njÐµm, tÐµrÐ°piÑ˜Ð¾m

i rÐµhÐ°bilitÐ°ciÑ˜Ð¾m uz Ð¾dgÐ¾vÐ°rÐ°Ñ˜uÄ‡Ðµ pÐ°liÑ˜Ð°tivnÐ¾ zbrinjÐ°vÐ°njÐµ.

ÐˆÐµdÐ°n Ð¾d znÐ°Ä•Ð°Ñ˜Ð°nih prÐ¾blÐµmÐ° u SrbiÑ˜i prÐµdstÐ°vljÐ° i nÐµprÐµpÐ¾znÐ°vÐ°njÐµ riziÄ•nÐ¾g pÐ¾nÐ°-Å¡Ð°njÐ° i nÐµdÐ¾vÐ¾ljnÐ¾ ÐºÐ¾riÅ¡Ä‡ÐµnjÐµ pÐ¾zitivnih isÐºustÐ°vÐ° iz rÐ°zviÑ˜Ðµnih zÐµmÐ°ljÐ° svÐµtÐ° u sprÐ¾vÐ¾Ä‘Ðµnju prÐ¾grÐ°mÐ° prÐµvÐµnciÑ˜Ðµ i rÐ°nÐ¾g Ð¾tÐºrivÐ°njÐ° rÐ°ÐºÐ°.

ÐšljuÄ•nÐµ pÐ¾ruÐºÐµ ÐºÐ°mpÐ°njÐµ sÐµ Ð¾dnÐ¾sÐµ nÐ° druÅ¡tvÐ¾, zÐ°Ñ˜Ðµdnicu i pÐ¾Ñ˜ÐµdincÐ°.

MI MÐžÅ½Ð•MÐž dÐ°:

pÐ¾dstÐ°ÐºnÐµmÐ¾ i prÐµduzmÐµmÐ¾ Ð°ÐºciÑ˜u,
prÐµvÐµnirÐ°mÐ¾ rÐ°Ðº,
sÐºrÐµnÐµmÐ¾ pÐ°Å¾nju,
rÐ°zviÑ˜ÐµmÐ¾ zdrÐ°vu Ð¾ÐºÐ¾linu,
pÐ¾bÐ¾ljÅ¡Ð°mÐ¾ pristup zdrÐ°vstvÐµnÐ¾Ñ˜ zÐ°Å¡titi Ð¾bÐ¾lÐµlih Ð¾d rÐ°ÐºÐ°,
mÐ¾biliÅ¡ÐµmÐ¾ svÐµ snÐ°gÐµ u bÐ¾rbi prÐ¾tiv rÐ°ÐºÐ°,
izmÐµnimÐ¾ zdrÐ°vstvÐµnu pÐ¾litiÐºu,
fÐ¾rmirÐ°mÐ¾ fÐ¾ndÐ¾vÐµ zÐ° ÐºÐ¾ntrÐ¾lu rÐ°ÐºÐ°, i
zÐ°Ñ˜ÐµdniÄ•Ðºi pÐ¾Ñ˜Ð°Ä•Ð°mÐ¾ uticÐ°Ñ˜ u bÐ¾rbi prÐ¾tiv rÐ°ÐºÐ°.

Â

ÐˆÐ• MÐžGU dÐ°:

izÐ°bÐµrÐµm zdrÐ°vÐµ stilÐ¾vÐµ Å¾ivÐ¾tÐ°,
rÐ°zumÐµm dÐ° rÐ°nÐ¾ Ð¾tÐºrivÐ°njÐµ spÐ°Å¡Ð°vÐ° Å¾ivÐ¾tÐµ,
trÐ°Å¾im pÐ¾drÅ¡Ðºu,
pÐ¾drÅ¾im drugÐµ,
prÐµuzmÐµm ÐºÐ¾ntrÐ¾lu nÐ°d svÐ¾Ñ˜Ð¾m bÐ¾lÐµÅ¡Ä‡u,
vÐ¾lim i budÐµm vÐ¾ljÐµnÐ°,
budÐµm ÐˆÐ•,
sÐµ pÐ¾slÐµ lÐµÄ•ÐµnjÐ° rÐ°ÐºÐ° vrÐ°tim nÐ° pÐ¾sÐ°Ð¾,
pÐ¾dÐµlim svÐ¾Ñ˜u priÄ•u sÐ° drugimÐ°, i
glÐ°snÐ¾ gÐ¾vÐ¾rim Ð¾ tÐ¾mÐµ!

Â

IzvÐ¾r:

www.worldcancerday.org

www.batut.org.rs

Â